

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการอนุรักษ์และสืบสานคตินิชาตบ้านอีสานนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

การค้นคว้าศึกษา

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคตินิชาตบ้านทั่วไป คตินิชาตบ้านอีสาน การอนุรักษ์และสืบสานคตินิชาตบ้าน รวมทั้งบทบาทของครูในการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรม
2. ศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 หลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 เพื่อศึกษาหลักการและแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่ออนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. ศึกษาแนวทางและหลักการในการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
4. สอบถาม สัมภาษณ์ อาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสร้างแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อศึกษาค้นคว้า หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนสอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ คือแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ถามความคิดเห็นของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการอนุรักษ์และสืบทอดคตินานาชาติบ้านอีสาน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้คำถามแบบเลือกตอบ (Check - list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการอนุรักษ์และสืบทอดคตินานาชาติบ้านอีสาน

- การอนุรักษ์ (รวบรวมและรักษา)
- การสืบทอด (ส่งเสริม เผยแพร่ และเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน)

ใช้คำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยกำหนดน้ำหนักของคำตอบเป็นคะแนน 4 ระดับ คือ

มากที่สุด	มีค่า	4	คะแนน
มาก	มีค่า	3	คะแนน
น้อย	มีค่า	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่า	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ปัญหาหรืออุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการอนุรักษ์และสืบทอดคตินานาชาติบ้านอีสาน ใช้คำถามแบบเปิดโอกาสให้ตอบโดยเสรี (Open - ended)

เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้ว ได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไขแล้วนำไปปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสมมากขึ้น ผลก็บังเอิญนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจทานแก้ไขพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความเหมาะสมยิ่งขึ้น เมื่อปรับปรุงแล้ว ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้

(Try-out) กับครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 10 คน เพื่อหาขอบเขตของแบบสอบถามแล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมที่จะเป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสังกัดกรมสามัญศึกษา 7 จังหวัด ซึ่งผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้มาดังนี้คือ จังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ นครราชสีมา ขอนแก่น มหาสารคาม และอุดรราชธานี โดยกำหนดเอาโรงเรียนระดับจังหวัด ๆ ละ 2 โรงเรียน โรงเรียนระดับอำเภอได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายเช่นกัน) จังหวัดละ 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 21 โรงเรียน ใช้ครูภาษาไทยทั้งหมดในโรงเรียนนั้นเป็นตัวอย่างประชากร รวมทั้งสิ้น 250 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้คัดเลือกไว้ทั้ง 21 โรงเรียนด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 10 มีนาคม 2526 ถึงวันที่ 25 มีนาคม 2526 แล้วให้หัวหน้าหมวดหรือผู้ที่ผู้วิจัยคุ้นเคย ส่งคืนทางไปรษณีย์ บางส่วนผู้วิจัยรับคืนด้วยตนเอง
2. จำนวนแบบสอบถามที่แจกทั้งหมด 210 ชุด ได้รับคืนจำนวน 187 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.04 และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์สำหรับใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 172 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.90

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ วิเคราะห์ข้อมูลหาการร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและการบรรยาย โดยใช้สูตร

$$\text{การอยดะ} = \frac{\text{จำนวนค่าตอบ}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 นำมาแจกแจงความถี่ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้สูตร (ประคอง กรรณสูต 2522 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum f X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย

$\sum f X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

3.56 - 4.00 ความหมาย มากที่สุด

2.56 - 3.55 ความหมาย มาก

1.56 - 2.55 ความหมาย น้อย

1.00 - 1.55 ความหมาย น้อยที่สุด

3. นำค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อวัดการกระจายของคะแนนจากแนวโน้มนำเข้าสู่ส่วนกลาง โดยการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแต่ละข้อโดยใช้สูตร (ประคอง กรรณสูต 2522 : 51)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f X^2}{N} - \left(\frac{\sum f X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum f X$ = ผลรวมของคะแนนดิบทั้งหมด

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด นำเสนอในรูปแบบความเรียง